

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 1.80 Pengő, vidékre 2.— Pengő

Anglia jegyzéket intézett Törökországhoz

Miközben Moszkvát két irányból fenyegetik a német csapatok, változatlanul folyik az ukrajnai harc

Eckhardtot megfosztották állampolgárságától

A tegnapdélutáni német hivatalos jelentés megkezdte az orosz harc-
tereken elért legújabb német sikerek részleteinek közlését. A közölt adatok-
nál, amelyekből az egész világ a német előnyomulás feltartóztatatlanságát
érzi ki, szenzációsabb erővel hat az a tény, hogy az angolszász világ hírűg-
nökségei sem kételkednek a német jelentések megbízhatóságában s New-York-
ban már arról beszélnek, hogy a németek valóban még a tél előtt elérik azo-
kat a pontokat, amelyek megszállását tervbe vették. — A mai híradások me-
gerősítik azt a Japánra vonatkozó híradást, hogy elkerülhetetlen a japán—angol
konfliktus. Az angolszász világ kiölhetetlen háborús célja egyébként ma Török-
országgal szemben is jelentkezik. Erről és az általános helyzetről szólnak mai
itt következő tudósításaink:

Roosevelt üzenetet küldött Stalinhoz

Az oroszországi harctereken elért német
sikerek tegnapi bejelentése után Roosevelt
arra utasította moszkvai megbízottját, közölje
Sztalinnal, hogy az Egyesült Államok meg-
találta a módját annak, hogy Oroszországnak
megadjon minden segítséget s ígéretét a
leggyorsabb tempóban végrehajtsa. — Roose-

velt célja átlátszó — mondják a magyarázo-
tok. — Nehogy az orosz ellenállás hevesse-
gét megtörje a német sikerek okozta csüg-
gedés Roosevelt így uszít háborúra, csakhogy
minél később kerüljön a sor Angliára; neve-
zetesen nyilvánvaló, hogy Amerika nem tudja
beváltani ígéretét.

Amerika Oroszországnak csak ellenszolgáltatásra ad hadianyagot

Roosevelt Sztalinhoz küldött üzenete
nem egyéb szemfényvesztésnél, hiszen ma-
guk a newyorki hírűgynökségek jelentik,
hogy az USA parlamentjének pénzügyi bi-
zottsága csak tegnap mondta ki, hogy Orosz-
országnak csak ellenszolgáltatás ellenében ad
hadianyagot. A megsegítésre vonatkozó ja-

vaslat előadója egyébként azt a kijelentést
tette, hogy semmi sem fog hatni elcsüggesz-
többen az orosz közvélelyre, mint ilyen
határozat. Ennek hatása tompítására küldte
üzenetét Roosevelt Sztalinhoz. A pénzügyi
bizottság különben Anglia megsegítésére
újabb 6 milliárd megszavazását javasolja.

A jövő héten dönt Amerika a semlegességi törvény sorsa felől

A Roosevelt által összehívott bizottság
hajlandó az USA elnökének a semlegességi
törvény megváltoztatására vonatkozó javas-
latát támogatni a Kongresszus előtt. Bizonyos,
hogy kimondják a kereskedelmi hajók fel-
fegyverzését. Ennek szükségességéről ma —
csütörtökön — Roosevelt üzenetet küld a

Kongresszushoz, mely különben — new-yorki
jelentés szerint — a jövő hét köze-
pén dönt a semlegességi törvény felfüggesz-
téséről. Javaslattal nyújtanak be az elé afelől
is, hogy mondják ki 400 partvédelmi hajó
építését.

Anglia Törökországban is keresi a németeket

Anglia nyílt állásfoglalásra akarja kén-
yszeríteni Törökországot. Ezt a célt szolgálja
egy Ankarához intézett jegyzék, mely arra
szólítja fel a török kormányt, nyilatkozzon a
Törökországban levő németek tevékenységéről.
Azt is kéri az angol jegyzék, mi igaz
azokból a kirekből, melyek szerint Bulgária
engedélyt kért volna, hogy hajóival a Bosz-
poruszon áthaladjon. [Budapesti magyarázat]

szerint Anglia Törökország figyelmét el akarja
terelni saját üzelméről. Törökország függet-
lenségét csak Anglia fenyegeti. Az afganisztán-
hoz intézett jegyzék is mutatja, hogy
Angliának vannak céljai ebben a térségben.
Az afgán kormány most készíti választát a
németek kiutasítását követelő angol jegy-
zékre.

Japánnak nem szabad tovább várnia

A japán lapok egybehangzóan állapítják
meg, hogy a legutóbbi idők minden angol-
amerikai intézkedése Japán bekerítését cé-

lozza. Amerika erősíti a Japán körüli gyűrű
gyengébb pontjait. A japán lapok azt mond-
ják, a kormánynak nem szabad tovább vár-

nia, hogy fellépjen ezek ellen az intézkedé-
sek ellen. — Itt jelentjük, hogy a Kinában
folyó harcokról ellentétes hírek érkeznek.
Tokiói jelentés szerint Csunking legázolására
folyik a japán előnyomulás.

Egész Kína ünnepli a köztársaság 30 éves fennállását

Holnap, október 10-én lesz 30 éve,
hogy a kínai dinasztiát megfosztották trón-
jától és kikiáltották a köztársaságot. Az év-
fordulót úgy a kommunista kínai területeken,
mint a nemzeti kínai kormány vidékein és a
japánok által megszállt területeken egyfor-
mán megünneplik. — Portugália a köztársá-
ság kikiáltásának 31-ik évfordulóját ünnepli.

Norvégia károsnak tartja a fegyveres együttműködést

A finn rádió jelenti, hogy a norvég
kormány jegyzéket intézett Finnországhoz s
ebben azt mondja, hogy nemcsak Finnor-
szágra, de egész Skandináviára káros követ-
kezménye lehet annak, ha egy északi állam
tartós fegyveres együttműködésben áll vala-
milyen állammal. — E megállapítás kapcsán
érdemes tudni, hogy a jelenlegi háború kitö-
rése előtt a Skandináv államok már évekkel
előbb készültek a háborúra, abban azonban
csak a szállító szerepét akarták vállalni...

A németek a tél előtt elérnek céljukat

A szerdaesti amerikai lapok azt a meg-
állapítást teszik, hogy a németek még a tél
előtt elérik céljaikat. Ezek egyike Moszkva
elfoglalása. Az orosz főváros ellen két vo-
nalon is folyik az előnyomulás; mégpedig a
szmolenszki vjasmai vonalon és a gome-
branzszi irányban. Timosenko itteni csapa-
tát a bekerítés veszélye fenyegeti. Vjazmánál
160 kilométerre vannak a németek Moszkvától.
Ukrajnában a harcok hevesége elérte
tetőfokát. A magyar csapatok is gyűrűkbe
fogták a menekülő orosz csapatokat.

Eckhardt nem magyar

Eckhardt Tibor Amerikában kiáltványt
tett közzé. Ebben felszólítja a külföldi ma-
gyarokat, helyezkedjenek szembe a magyar
kormány külpolitikájával. E kiáltvány közzé-
tetele miatt a kormány Eckhardtot megfosz-
totta magyar állampolgárságától. Még négy
társát sujtották ezzel a megérdemelt bünte-
téssel. Nevezetesen bármely állam kormá-
nyának külföldi bírálata a leggyávább haza-
árulás. Minden állam annak tekinti ezt.
Franciaország halálós ítéletet hoz az ilye-
nek ellen.

Hungária-Mozgóban ma csütörtökön d. u. fél 7 és este fél 9 órakor az óriási tetszés mellett bemutatott című legsikerültebb magyar vígjáték. **Filmes helyárad.** Hív mindenkit a Balaton, hol felcsendülnek a művészi dalok.

Az orosi pusztá sorsa miatt a polgármester Szabadkán érdeklődik mi lesz a város államostott birtokával

Szabadka város ugyanugy járt, mint Nagyszalonta. A trianoni határ ott is a város birtokainak egy részét meghagyta a csonkaországnak, mint ahogy az Orosi pusztát is magyar állami tulajdon lett.

Természetesen Szabadkának is szüksége van területeire s minden bizonnyal már folynak is tárgyalások az ügyben. Abban a reményben, hogy onnan Szalonta fölvilágosítást kaphat, Hadady Imre dr. polgármester ma levelet intézett Völgyi János dr. szabadkai polgármesterhez, akit polgármesterünk különben is személyesen is ismer.

Az Orosi pusztá kérdésével kapcsolatban egyébként itt közöljük az „Uj Magyarság” vasárnapi cikkének azt a részét, amely erre a volt városi birtokra vonatkozik.

A legizgatóbb szalontai kérdés az, hogy mi lesz az orosi pusztával?

Hosszu és különös története van ennek az orosi pusztának. A trianoni béke előtt Szalontához tartozott ez a több, mint három-ezer holdat kitevő határ rész. A Dumitrescu tábornok elnöke alatt működő román hadkiegészítő bizottság 1920-ban arra akarta rávenni a szalontai magyarokat, hogy kérjék ennek a város tulajdonát képező, de Magyarországon maradt birtoknak Romániához való csatolását. A szalontai magyarok átláták a szítán s nem támogadták a tábornok javaslatát, hiszen tudták, hogyha nem így cselekednek, az orosi pusztával együtt több nagy magyar község, talán egy egész magyar vidék is Romániához kerül.

Ugy tértek ki a román kívánság elől, hogy azt indítványozták, vegyék le a visszacsatolást a napirendről, mert a román törvények értelmében a képviselőtestületnek politizálni nem szabad, márpedig a határkérdés kétségtelenül politikai kérdés. A román főjegyző ennek ellenére többször is napirendre tűzte a kérdést, letartóztatással fenyegette a képviselőtestületi tagokat. Azok azonban, bármennyire hasznos lett volna is, hogy a határnak ez az értékes része tulajdonukban maradjon, kitartottak a nagy érdek mellett s az ő gerinces állásfoglalásuknak tulajdonítható, hogy a pusztával együtt egy nagy magyar vidék megmaradt a csonka ország birtokában.

Az orosi pusztá története azonban ezzel nem fejeződött be.

Amint Hadady Imre, a város kitűnő, fiatal s köztisztviselőben álló polgármestere elmondotta, — írja az Uj Magyarság, — a pusztát illetőleg 1924—25-ben Magyarország és Románia közt tárgyalások indultak meg.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesitem Nagyszalonta és vidéke közönségét, hogy

villanyfelszerelési üzletemet áthelyeztem Toldi-tér 6 sz. alá

(volt Farkas-cukrászda helyiségében.) Továbbra is garancia mellett készítek világítási új beszereléseket és javításokat. Raktáron tartok Tungram és Osram égőket, villamos-fűzőket, csillárokat, kerékpárokat, rádiót, minden villamos- és műszaki cikket. — Szíves pártfogást kér.

Balogh Lajos villanyszerelő.

A kártalanítás összegét 86 millió lejtben állapították meg. Ezt a nemzetközi megállapodást azonban kikutathatatlan okok miatt nem hagyták jóvá. A párisi döntőbíró ítélete alapján később a román állam mindössze 40 millió lej követelést engedélyezett a város számára az orosi pusztáért. A város azonban ebből is csak 30 milliót kapott meg. Az idegen vezetőség ezt a pénzt ingatlanokba fektette. Négy millió lejért vettek egy gőzmalmot, négy millióért megvették a Vigadó épületét, 14 millióért vásároltak egy pusztát, kilenc millióért pedig egy 1500 holdas erdőt Élesd határában. Ezek a vásárlások azonban többnyire úgy történtek, hogy az ingatlanokat kétszeres árért vették meg, a tulajdonos a vételárnak csak a felét kapta, a másik felét a bukaresti kijáró s a szalontai román városvezetők kapták. Közben a város hétmillió kölcsönt vett fel s mivel ennek részleteit, annak ellenére, hogy fedezet lett volna rá, nem fizették, eladták a malmot 1,200.000 lejért s a pusztát is öt millió lejért. Elárverez-

tek azonkívül ismét áron alul öt városi tulajdonban lévő telket. Az ingatlanokat s a telkeket is románok vették meg. Egyszóval, az orosi pusztá árából vett ingatlanokat, a Vigadó és az erdő kivételével, mind elköttyvetyélték. Jellemző az akkori idegen polgármesterre még az is, hogy maga szólította fel az illető román bankot, hogy peresítse a várossal szemben fennálló követelését.

Cikkét így fejezi be az Uj Magyarság:

Ezt az orosi pusztát szeretnék most visszakapni a szalontai magyarok az államtól. Avval is megelégednének, ha az állam kártalanítaná őket.

— Bizony, Szalonta megérdemelné ezt a kevés jóvátételt — mondja Arday Aladár nagytisztviselő ur is. — Hiszen nincs az egész visszatért területen még egy olyan magyar város, amelyiket ennyire tönkretettek volna az idegen megszállók.

A polgármesteri szobában a város talpraállítási tanácskozó vezetőemberek s az egész szalontai magyarság avval a reménységgel tekintenek az illetékes tényezőkhöz, hogy kérésüket, amely ennek a sokat szenvedett s igen nehéz helyzetbe került nagy magyar határszéli városnak valóban a létkérdése, minden bizonnyal teljesíteni fogják.

A kisgazdák olcsóbb áron kapják a tenyészsertéseket

A földművelésügyi miniszter az elmúlt évben lebonyolított tenyészkoca-akció kedvező eredményei alapján az idén további 4 ezer darab törzskönyvezett nyolc-tíz hónapos koca szétosztásával siet a kisgazda társada-

lom segítségére. Huszonegy vármegyére terjesztik ki az akciót. Így Bihar-vármegyére is. Egy-egy megyében 150—400 tenyészsertés kerül szétosztásra. A kisgazdák 30%-kal olcsóbb áron juthatnak majd hozzá.

Lemondott állásáról az ujonnan megválasztott református kántor

A szalontai református presbitérium a közelmúltban Szabó Gyula személyében választott új kántort. Szabó Gyula tiszaföldvári tanító, aki a magyar zeneélet egyik kiválósága, örömmel készült városunkba, hogy itt elfoglalja állását. Időközben azonban érdekre való tekintettel a kultuszminiszter megbízást adott neki, hogy Tiszaföldváron szervezze meg az ujonnan felállítandó magán polgári iskolát, mégpedig mint igazgató. Együttal módott adott neki arra, hogy két esztendő

sul is vette a leköszönést és úgy határozott, hogy a kántori állás újabb betöltéséig az eddigi helyettesítési módszerrel tölti be ideiglenesen a kántori tisztet.

Minden valószínűség szerint az új kántori állásra való meghívás azonban rövidesen meg is történik.

A kandidáltak között van több helyi és vidéki zenetanár, illetve kántor, így a sárospataki főkántor is.

Magántanulókat

a középiskolák bármelyik osztályára előkészítik.

Gömbös Gyula-ut 1. szám.

alatt megszerezhesse a szegedi tanárképző főiskolán a tanári képesítést.

Ilyen felülről jövő megtiszteltetés elől Szabó Gyula már nem térhetett ki s így kénytelen volt szalontai állásáról lemondani.

A helyi presbitérium már tudomá-

— AZ ÜLŐ ÉLETMÓD KÖVETKEZTÉBEN JELENTKEZŐ BAJOKNÁL, különösen renyhe bélműködésnél, alhasi vérpangásnál és aranyeres bántalmaknál a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz rendszeres használata által gyakran igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát!

Mészáros János cipőüzemét és üzletét Toldi-tér 3. sz. alá

volt Paller-féle bőrüzletbe helyezte át. Állandó nagy választék mindenféle cipőkben. — A n. é. közönség további szíves pártfogását kéri.

Tisztelettel értesitem Szalonta város közönségét, hogy 1941. okt. 11 és 12-én este 8 órai kezdettel

VARGA IMRE magyar nótaművész

aki Budapesten a Dénes-étteremben énekel minden este, az **Otthon-kávéház** étteremben- és Sörccsarnokban fog énekelni, melyre belépti-díj nincs. Ételekről és italokról a jóévtágyu vendégek részére az Otthon vendéglőse gondoskodik, különféle ételek és italok, minden igényt kielégítve áll a kedves vendégeim rendelkezésére. Egyben kérem az asztal-igénylést előre sziveskedjenek bejelenteni. Szíves pártfogást kérve, tisztelettel: **Tóth Lajos** vendéglős és kávésmester

A MAI NAP

A HŐMÉRSEKLET

reggel 7 órakor 4, délből 11 fok volt

Holnap: péntek

október

10

Kat. Borg. Fer.

Prot. Gedeon

Tanulságos kis történet

Tegnap kint jártam a mezőn. Az egyik felszántatlan tarlón kis parasztfiúval akadtam össze. A közeli kútról vizet cipelt nagy esuportban. Hová viszed öcsém? — állítottam meg az alig tízesztendős gyereket. Csak ide a lyukhoz, mutatott arrébb vagy öt lépéssel egy ürgelyukra. Aztán miért akarsz kiönteni azt a szegény állatot? Öneki is joga van az élethez. A gyerek elgondolkodott, okos szemével megbámult, aztán így szólt: Apám mondta, hogy ez a rusnya féreg nem dolgozik semmit s amikor a becsületes ember izzad, ő hűsöl, aztán pedig összeharcsol és lop mindent s elszedi azokat akiké a föld s ahová ő csak betolakodott. Hát ezért! Tetszett a beszéd, meg is dicsértem a kis magyart. Aztán nekigyürkőztünk mindketten és kiöntöttük az ürgét. Egy husággal agyon is vertük. (f)

— **Általános cigány-razzia volt tegnap Bihar-vármegyében.** Tegnap megyeszerte általános cigány razzia tartottak a közbiztonsági hatóságok. Így Nagyszalontán az államrendőrség, a tanyavilágban pedig a esendőrség. Az összes cigányt összegyűjtötték a Nádásér mellett és névsorolvasást tartottak közöttük. A jövevényeket akik az itteniek között bujtak meg és azokat akik az általános razzia következtében Szalontára szorultak — előállították.

— **rozvátczy Rozvátczy Lajos lett az árelenőrzés országos kormánybiztosa.** A miniszterelnök előterjesztésére a kormányzó, az állása alól felmentett Illyefalvi volt árelenőrzési kormánybiztos helyére rozvátczy Rozvátczy Lajos szolgálaton kívüli vezérőrnagyot kinevezte. Az újonnan kinevezett árelenőrzési országos kormánybiztos ma foglalta el új hivatalát s szervezte át munkatársai hivatali beosztását.

— **Magyarországra érkezett a német igazságügyi államtitkár.** Ma a koradélutáni órákban a menetrendszerű gyorsvonattal Budapestre érkezett feleségével Schlegelberger német igazságügyi államtitkár, hogy viszonzozza Radocsay magyar igazságminiszter közelmúltban tett Berlini látogatását. A pályaudvaron fogadásukra megjelent Radocsay László igazságügyminiszter és a magyar jogász élet több kiválósága. A német vendégek egy hetet töltenek Magyarországon. Az összeállított programszerint tanulmányi kirándulást végeznek csaknem minden számottevő igazságügyi intézmény megtekintésére. Ennek során Kolozsvárra is ellátogatnak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága jó halottunk Boros Lajosné, szül. Kósa Juliánna temetésén megjelentek ezúton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

Nagyszalontán október 15-ig ki kell cserélni és bemutatni a marhaleveleket

A lovak, öszvérek és kettős lófogatu járművek bejelentése és a 3 éves kort betöltött lovak és öszvérek külön marhalevéllel való kötelező ellátása

Nagyszalonta város, elsőfoku közigazgatási hatóság közli a város érdekelte lakosságával, hogy a 8350-1939 M. E. illetve a 60.000-1939 Eln. 18. számú rendelet értelmében minden ló öszvér, fogatos jármű tulajdonosa (birtokosa) köteles bejelenteni a tulajdonában lévő állatra és járműre vonatkozó adatokat és a bejelentett adatok változását, köteles továbbá az állatot és járművet hatósági vizsgálat céljából időnként bemutatni.

Az 50.000-1939 F. M. számú rendelet szerint a 3 éves kort betöltött lovaknak és öszvéreknek fekete szövegnyomású marha levele helyett a tulajdonos köteles — a régi marhalevél egyidejű beszolgáltatása mellett a 143.101-1939 F. M. számú rendelettel forgalomba bocsátott piros és zöld szövegnyomású marhalevelet kiáltani.

Ezt a marhalevelet abban a hónapban kell kiváltani, amelyben a ló vagy öszvér a hároméves kort betölti, vagy külföldről behozatalra kerül. A lovakra, öszvérekre és járművekre vonatkozó adatok általános bejelentése összeírás utján történik.

Össze kell írni a város területén állandóan tartott minden lovat és öszvért, korra való tekintet nélkül, valamint minden kettős fogatu járművet, az összeírás idejében fennálló állapot szerint. A lovakra, öszvérekre és járművekre vonatkozó adatokat írásban kell bejelenteni. Az e célra szolgáló bejelentő lapok a városi tűzoltó szobában díjmentesen beszerezhetők.

Az összeírás végetti bejelentés és a 3 éves kort betöltött lovak és öszvérek fenntebb említett piros és zöld szövegnyomású marhaleveleinek bemutatása a városi állatorvosi hivatalban a járhatkezelőnél október 15-ig: A-K 11-ig, K-Z 15-ig, 16-án pedig az esetleg elmaradtak.

A honvédelmi szolgáltatás címen történő átengedés alóli mentességre való igényt a lovak, öszvérek és fogatos járművek bejelentésével egyidejűleg

kell előterjeszteni. A mentességre való igényt a vizsgálatot végzők bírálják el.

A honvédelmi szolgáltatás címen történt átengedés alól többek között mentesek: 1. A állami és községi alkalmazottak, továbbá a lelkészek, orvosok és az állatorvosok részére szolgálatuk, illetőleg hivatásuk teljesítésében feltétlenül szükséges állatok és járművek. 2. A tényleges katonai szolgálatot teljesítőknél annyi ló, ahányat mozgósításkor tartani kötelesek, továbbá a csendőrséghez tartozóknak szolgálatuk teljesítéséhez szükséges lovai. A mentességre való igényt a felettes hatóság által kiállított igazolvány csatolása mellett az összeírás alkalmával kell bejelenteni.

2. Az egyeszséges magánménészek tenyészállatait, valamint az országos köztenyésztes törzskönyvezett kancái, a köztenyésztesre alkalmasnak nyilvánított ménnek, a kizárólag és tartósan versenylovak közül és a telivér anyakancák közül azok, amelyek a magyar telivér méneskönyvben nyilvántartatnak vagy törzskönyvezve vannak.

4. A hadigondozottaknak megélhetésükhöz szükséges állatait és járműveit.

Az állatok és járművek hatósági vizsgálata 1941. november havában később meghatározott időben és helyen fog megtartatni.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, aki: bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vagy nem a megszabott módon és időben tesz eleget, aki tudva hamis, vagy valótlan adatot jelent be, állatát és szállítóeszközét hatósági vizsgálatra kitűzött időpontban a felhívás ellenére nem mutatja be, a három éves kort betöltött lovát és öszvérét az előírt időben az előírt mintájú marhalevéllel el nem látja.

A kihágás büntetése két hónapig — háború idején hat hónapig terjedhető elzárás. A pénzbüntetés legmagasabb összege 8000 pengő.

— **Felhívás a nagyszalonta Nyilas-kereszt Párt tagjaihoz!** Tagsági igazolványaikat felülvizsgálás végett október 31-ig feltétlenül mutassák be a párt helyiségben. Aki ezt elmulasztja, annak tagsága megszűnik. Pénztári órák: Hétköznap 19-21 óráig, vasárnap 11-13 óráig. Nagy Gyula városvezető.

Gyümölcsfák koronájának alakításáról függ, hogy a fák több vagy kevesebb, jobb vagy silányabb gyümölcsöt teremnek. Miként neveljük a fákat, arról, valamint a helyes szőlőszüretelésről, a legjobb körtefajtákról, a Jonathán-alma terjesztéséről, a zöldségtermesztésről, a baromfi- és méhtenyésztésről ír a „Magyar Gyümölcs” legújabb száma, melyből lapunkra hivatkozással ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest, V. Vilmos császár-ut 76,

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk id. **Bakos Imréné,** született **Halász Juliánna** 83 éves korában elhunyt. Temetése péntek délután lesz a Széchenyi-ucca 10 sz. alatti gyászháztól ima és a református templomban tartandó emlékbeszéd után.

A gyászoló család.

— **Hedy Lamurr életrajza.** A világhírű filmsztár saját tollából a Színházi Magazin új számának szennációja. Márai bemutatja Hamburgban, Fényes Alice látogatása Mezei Máriánál, fotóriport Röck Marikáról, Zagon István furcsa mérlege, Ambrózy Ágoston, Baróti Géza, Barsi Ödön, Orbók Attila, Szánthó Dénes, Szentgyörgyi Ferenc kritikái, cikkei és novellái díszítik az új számot, melynek gyermekmelléklete a gyermekek kedvence a Kis Magazin.

Riport

a szalontai filmezésről

Kedden a késő délelőtti órákban Szalontára érkezett a földművelésügyi minisztérium megbízásából a Magyar Idegenforgalmi hivatal filmesztálya autója, egyik legkiválóbb operatőrével, aki a magyar Alföldről készülő színes kulturfilmhez készített felvételeket Szalontáról. Munkatársunk, aki a pergetés aktív résztvevője volt az alábbiakban számol be a film felvételekről.

Szürke sportautó áll az út szélén. Tetején filmtalpat — Nagyszalontán azonnal felfigyel az ilyesmire az ember. A kocsiban belsőben átványok, bélelt tokban felvevőgép. A volán mellett ismerős arc, az Idegenforgalmi Hivatal filmesztálya legügyesebb operatőre.

Ki ne ismerné őt, aki valaha a magyar filmezés berkeibe belesett már.

A földművelésügyi miniszter megbízásából „Magyar Alföld” címmel pergetek egy színes kulturfilm — Így pottyantam Nagyszalontára. A forgató vázlatkönyvet mutatja. Szép, gondos munka. Bejegyzéseiből látni, hogy már végefelé tart a felvételezés.

A hajdú városról ilyen a pergető-terv: Város látképe, a református templommal és Országzászlóval a Toldi-tér, Arany János szülőháza (jelenettel), ennek emléktáblája, utcácska (jelenettel), Csonkatorony az Arany szoborral, a város szíve (jelenettel).

Az elgondolás szerint a zenei aláfestésen túl Petőfi Sándornak a Csonkatoronyról írt sorai szinkronizálódnak a kulturfilm szalontai jeleneteihez.

Ez szabja meg tulajdonképpen az itteni felvételek hosszúságát.

Panaszkodik még a Nap rossz állására — zavar ez a fény, — aztán máris rohanunk, hogy a felvételek helyéről helyszíni felvételi tájékozódást kapjunk.

Amikor végzünk ezzel, mostmár megállapítja a felvétel végleges sorrendjét, aszerint, hogy időrendben miként kap megfelelő megvilágítást a pergetésre kerülő nevezetesség.

A város látképével kezdjük. Előkerül a kocsiból az átvány aztán a gép, rácsavarja a beállító rudat — s máris a református nagytemplom tornyában mászunk felfelé.

A harangterem délkeleti ablakából remek a kilátás.

A csonkatoronnyal jellegzetes városrész házai arannyal mosdanak a rájuk zúhogó napfényben. A távoli mezők párával rezegő színes kockái huncutul tarkítják a város panorámáját, a messzi hegyek kékjén itt-ott vaskítóan szikrázik egy-egy havas.

— Be állítja a gépet. Fénymérést végez, aztán a felvevő merészen kihajol az ablakon és máris berreg a gép, perreg a film, a hideg lencse végigsimogatja szemével a hajdúvárost.

Sietünk le, mert az ártézikutttal készül a második kép a templomról, s most sokan merítenek vizet, ki kell ezt használni. Érdekesebb lesz így a felvétel.

Ahogy a kereső lencsében nézünk a rőt bronzú ártézikút-szobra, alatta vizetmerítőknek, háttérben a város lelke, a templom, megnyúlt méreteivel ásit a napsütésben. Jobbra a szélben az országzászló leng mál-

tóságteljes pompával; előtte a konflisok unatkozhatnak hosszú sorban.

Percek alatt végzünk itt is. Most a Központi Szálló előtt az Országzászlót pergeti le, háttérben ágfelé nyúló konturjával a nagytemplom tornya. A zászlóval sok baj van — a szélben rakoncátlanul csapódik a rúdhoz — meg kell várni az alkalmas pillanatot, amikor újra elnyúl a levegőben. Félóra alatt ez is sikerül.

Arany János szülőházához tartunk. Közben a Bocskai-utca táján egy utcácskát perget le. Kedves jelenetnek sikerül.

A költő szülőházánál nagy a csalódás. A báránylelkű film-mérnök szörnyülködik, hogy egy ilyen nemzeti ereklyét ennyire elhanyagolnak. Jelenettel készíti a felvételt. A nyájas ismeretlen film címszerepe rám esik. Indítja a gépet... az ismeretlen tekingetve jön az uton... mintha keresne valamit, aztán megáll a ház előtt, csak egy pillanatra aztán határozott léptekkel indul tovább és bemegy a költő egykori hajlékába. A becsukódó ka-

puról — közelebből még egy felvétel készül, úgyszintén az emléktábláról is.

Délre jár az idő sietnünk kell a Csonkatoronyhoz. A piactéren megállunk még egy lélekzetre, előtérben az országzászlóval lencseel kerül immár harmadszor a szalontai Csonkatorony — dehisz ez az egyetlen nevezetesség. Az Arany János szobor a múzeum bejárata fölött már napfényben szürkül. Meg lehet kezdeni a felvételt itt is. A bejárat azonban zárva. Megoldódik ez is, mégpedig úgy, hogy a kocsit tetejéről kezd pergetni az operatőr. Jó magam az autóban ülök és bemondás szerint előre-hátra gurítom a kocsit, aszerint, hogyan pártáz a felvevőgép. Befejezésül újra a piactérről készül egy ügyes felvétel a múzeum előtti díszlámpa képbehelyezésével. A statisztika megint csak a riporterre esik, bár most egy hölgyre is szükség volna hiába — várunk nem jön senki — meg kell elégedni sajátmagammal.

Minden viszakérül a kocsiba, mi is búcsuzunk. Egy meleg kézszorítás, egy „viszontlátásra” és a kocsit a jóbaráttal meg azzal az ördögös masinával, amely ellopta Szalonta szépségeit és nevezetességét — eltűnik a poros országúton.

(1)

Be kell szolgáltatni a Vöröskereszt gyűjtőleveket

Ma délután, de legkésőbb holnap délelőtt minden Vöröskeresztes gyűjtést végző hölgynek be kell szolgáltatni ívét a városháza emelet 2. számú

szobában. A rendezőbizottság kéri az illetékes misszióvégzett hölgytársadalmat, pontosan igyekezzen eleget tenni ennek a felhívásnak.

Szalonta október 26-án visszaadja Nagykőrös látogatását

Arany János születésének 124 éves fordulóján, ez év március 2-án a Nagykőrösi Arany János Társasággal együtt ünnepelt a huszéves román fogságból felszabadult Nagyszalonta. Fellobogóztott város fogadta a szellemi ölekezésre a testvér Arany-város küldöttségét s a Vigadó nagy termét zsufolásig megtöltő közönség előtt folyt le az emlékünnepély.

Ezt a látogatást most 26-án adja vissza a nagyszalontai Arany emlékegyesület vezetősége.

Az ünnepség programját csaknem teljes egészében a nagyszalontai vendégek töltik ki.

Az Arany János Társaság nagyban

készül Arany szülővárosának szellemi látogatására. A nagyszabású ünnepély műsorát a rádió is valószínűleg közvetíti.

A műsor így fog festeni:

Elnöki megnyitó — tartja Göde János.

Mikó Pál előadása a Csonkatoronyról s annak kincseiről.

„Arany hazafiassága” ünnepi előadás — tartja Arday Aladár esperes.

R. Matolcsi Margit énekel Arany szerzeményekből.

Arday Anci szavalja Széchenyi emlékezete című ódát.

R. Matolcsi Margit újabb énekszámait Arany kedvenc dalaiból válogatva.

Befejezésül elnöki zárószavak.

É R T E S I T É S

Tisztelettel értesitem Nagyszalonta és vidéke n. é. közönségét, hogy mint a Hombár főbizományos, nagyszalontai bizományos buzát, csövestengerit és mindennemű terményeket vásárolok, a lakásomon levő raktárobban.

K. Balogh József
Nagyszalonta, Rákóczi-ut 43.

Kiadó 2 szoba, előszoba, konyha, spájz, mellékhelyiségekkel. Ért. Kölesér-utca 3. 3-3

Eladó Kálvin-utca 8. számú ház. Értekezni Hitler Adolf-ut 20. 3-4

Eladó 6 drb. 9 hetes malac. Ért. Kölesér-u. 17. 3-3

Fajta azonos SZÖLLŐOLTIVÁNYOK, GYÜMÖLCSFÁK megrendelhetők Stern Samu faiskolai megbízottnál. Petőfi-u. 7. 2-3

Eladó egy tizhónapos sertés és 4 darab angora-nyúl. Bathányi-utca 51. 1-2

Kiadó november 1-re 3 szobás magánház. Vécsei-utca 3. 2-3

Egy jókarban levő zongorát keresek bérbe. Cimeket a kiadóba vagy Jámbor István tánciskolájába kérek. 1-2

Egy mindenleány azonnalra felvétetik. Széll Kálmán-tér (Kálvin-tér) 11. sz. alatt.

Elveszett szerdán egy 4 hónapos fehér koca-malac. Megtaláló vagy nyomravezető Zrinyi-utca 4. sz. alatt jelentse — jutalom ellenében.

Mindenleány azonnalra felvétetik. Dobó-utca 20. 1-2

Találtatott egy fehér koca-malac 3-4 hónapos, igazolt tulajdonosa átvehett. Munkácsy-utca 27 sz. alatt.

Eladó 2 drb. 3x2 vasredőny kirakattal. Özv. Csátary Józsefné, Petőfi-u. 27. 1-3

Gyakorlott gépirólány, ki 4 évig ügyvédnél volt alkalmazásban — bármilyen irodai állást elvállal. Cimeket a kiadóba kér. 1-3

Eladó egy alig használt barna hálószoa butor. Tenkei-uti uttelep. Dugonics-utca 2.

Központ közelében, elegánsan butorított különbejárati utcai szoba előszobával kiadó. Cim: T. Balogh könyvesbolt.

FERENC JÓZSEF
KÉ ERUVIZ

**Szerencséje lesz,
ha sorjegyet
T. Baloghnál vesz!**
A M. Kir. Áll. Osztálysorsjáték új húzására sorsjegyek már kaphatók T. Balogh könyvesboltban.

Nyomatott a kiadótulajdonos,
Gaál Sándor könyvnyomdájában,
Nagyszalontán Toldi-tér 15. sz. alatt.
Telefon : 60.